

NYHEDSBREV

Lønstigninger i den offentlige og den private sektor – februar 2010

Danmarks Statistik (DS) opgør som den eneste statistikproducent lønstigningstakter¹ for både den statslige, den kommunale/regionale og den private sektor. Denne statistik udarbejdes for således at kunne regulere de offentlige lønninger på et ensartet grundlag (den såkaldte reguleringsordning).

Denne statistik giver ikke mulighed for at vise en række detaljer i de offentligt ansattes lønforhold. Lønstatistikken fra Danmarks Statistik er først fremmest interessant, fordi de 3 sektors løntal opgøres efter samme principper og fordi reguleringsordningen er et helt afgørende element i de offentligt ansattes lønudvikling.

Statistikken giver imidlertid mulighed for at følge den kommunale/regionale og den statslige sektors lønudvikling fra kvartal til kvartal i hele overenskomstperioden og samtidigt overvåge denne ved sammenligning med overenskomstens aftalte lønstigninger.

Ved tillige at sammenligne den offentlige lønudvikling med den private gives der mulighed for at orientere sig om eventuelt kommende lønstigninger som følge af reguleringsordningen.

Nyhedsbrevet udsendes kvartalsvis og kommer typisk 3 måneder efter den pågældende opgørelsesmåned.

Den kommunale/regionale² sektor

Aftalt og faktisk lønstigning i overenskomstperioden 2008-2011

I dette afsnit fokuseres der på at følge lønstigningerne i kommuner og regioner fra start til slut i indeværende overenskomstperiode. Derfor vises her en tabel med de aftalte stigninger for det pågældende år (februar 2009 til februar 2010). Periodens faktiske lønstigning kan således sættes i relation til den aftalte stigning.

¹ I Danmarks Statistik opgøres de såkaldte kvartalvise årsstigningstakter i henholdsvis februar, maj, august og november, som er de midterste måneder i årets 4 kvartaler.

² KL og Danske Regioner (DR) udgør én sektor (den kommunale/regionale sektor) i Danmarks Statistiks terminologi.

Endvidere vises de løbende, akkumulerede³ faktiske og aftalte lønstigninger i overenskomstperioden frem til dato i et diagram. Dette giver et hurtigt overblik over de faktiske lønstigninger i forhold til de aftalte lønstigninger.

Danmarks Statistiks kvartalsvise årstigningstakt

Den kvartalsvise årstigningstakt i februar (1. kvrt.) 2010 for de kommunalt/regionalt ansatte var 5,1 pct. I tabel 1 ses lønstigningen i den kommunale/regionale sektor fordelt efter branche.

Tabel 1. Årlig procentvis ændring i timefortjenesten pr. februar 2010 i kommuner og regioner efter branche (DB07)

Branche	pct.
Erhverv i alt	5,1
Vandforsyning og renovation	4,4
Rengøring og anden operationel service	2,9
Kommunal/regionalt administration	5,1
Undervisning	4,9
Sundhedsvæsen	3,8
Sociale institutioner	5,8
Kultur og fritid	5,8

Det ses af tabel 2, at den aftalte lønstigning fra februar 2009 til februar 2010 var på i alt 4,68 pct. Den faktiske stigning var, jf. tabel 1, på 5,1 pct.

Tabel 2. Aftalt lønstigning fra november 2008 til november 2009

Anvendelse	pct.
Aftalt udmøntning oktober 2009	1,16
Generelle lønstigninger april 2009	0,20
Puljer april 2009	3,25
Gennemsnitsløngarantien april 2009	0,07
I alt	4,68

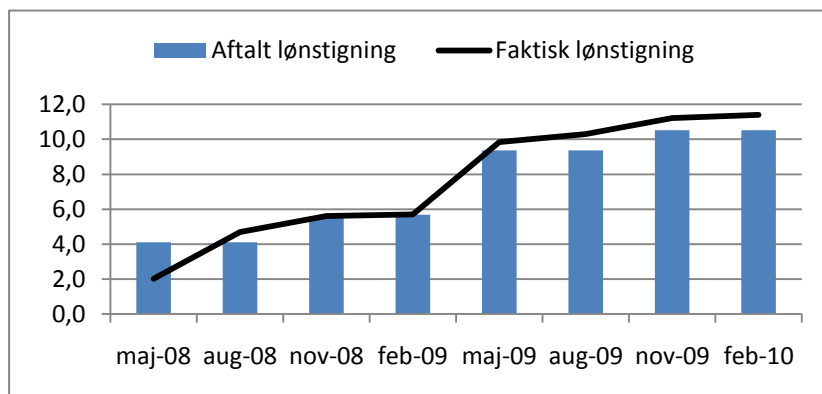
I figur 1 ses den løbende akkumulerede kommunale/regionale lønstigning i perioden fra februar 2008 til februar 2010. I maj 2008 var lønnen på grund af konflikten på sygehusområdet kun steget med 2,0 pct., på trods af en aftalt stigning på 4,1 pct. Det ses af figur 1, at den manglende stigning var på plads i august 2008, hvor den samlede lønstigning var lidt over 4 pct. I november 2008 stiger den kommunale/regionale løn med yderligere 1,5 pct. til i alt 5,6 pct. som følge af udmøntning fra reguleringsordningen. I februar 2009 er den samlede faktiske stigning 5,7 pct. som følge af ATP og seniordage aftalt til udmøntning i januar 2009. Fra februar 2009 til maj 2009 stiger løn-

³ Ved akkumulerede forstås, at lønstigningen i hvert kvartal løbende samles op. Grafen i hvert kvartal viser dermed den samlede lønstigning fra overenskomstperiodens start til det aktuelle kvartal.

nen yderligere med 3,5 pct., da en generel stigning, puljer samt gennemsnitsløngarantien udmøntes i april 2009.

Fra februar 2008 til november 2009 har de ansatte i kommuner og regioner haft en lønstigning på i alt 11,2 pct.

Figur 1. Akkumuleret aftalt og faktisk lønstigning i den kommunale sektor

Aftalt og faktisk lønstigning følges således meget tæt i perioden og reststigningen⁴ er pr. februar 2010 på 0,9 pct. Dette må siges at være forventeligt, da OK 08 forliget i det første halvanden år har solide, aftalte stigninger. Forliget er indgået med en forudsætning om 0 pct. i reststigning.

Reguleringsordningen mv.

Da forligene på det kommunale og regionale område blev indgået primo marts 2008, blev det skønnet, at reguleringsordningen ville udmønte -0,13 pct. pr. 1.10.2009 og 0,57 pct. pr. 1.10.2010.

En række forhold medvirkede til, at udmøntningen fra reguleringsordningen i 2009 blev større end skønnet på forligstidspunktet (KL: 0,48 pct. og RLTN: 0,47 pct.). Derimod blev reguleringsordningen negativ pr. 1.10.2010 (KL: -1,55 pct. og RLTN: -1,54 pct.), hvilket primært skyldes den meget lave lønudvikling på det private område.

KTO har derfor sammen med KL og RLTN indgået en aftale om, at ingen ansatte går ned i løn pr. 1. oktober 2010. Ifølge aftalerne blev første afdrag på den forventede negative udmøntning fra reguleringsordningen pr. 1. oktober 2010 betalt med 0,32 pct. pr. 1. april 2010. På det regionale område betød aftalen således, at der ikke var generelle lønstigninger pr. 1. april 2010. På det kommunale område blev der som følge af aftalen generelle lønstigninger på 0,18 pct.

Den resterende del af afregningen udskydes til den 1. april 2011. Den endelig afregning er beregnet til -1,23 pct. på KL-området og -1,24 pct. på RLTN-området.

⁴ Reststigningen i en periode er forskellen mellem faktisk og aftalt lønstigning. Denne forskel består i kommuner og regioner af lokalt aftalte stigninger ud over den aftalte forlodsfinansiering, ændringer i personalets sammensætning og eventuelle uregelmæssigheder i udbetalingerne.

Den statslige sektor

Aftalt og faktisk lønstigning i overenskomstperioden 2008-2011

I dette afsnit fokuseres der på at følge lønstigningerne i staten fra start til slut i indeværende overenskomstperiode. Derfor præsenteres her en tabel med de aftalte stigninger for det pågældende år (februar 2009 til februar 2010). Årets faktiske lønstigning kan således sættes i relation til den aftalte stigning.

Desuden illustreres de løbende akkumulerede⁵ faktiske og aftalte lønstigninger i overenskomstperioden frem til dato i et diagram. Der gives således et simpelt overblik over, hvorvidt de aftalte lønstigninger er nået eller om der skulle være et efterslæb.

Danmarks Statistiks kvartalsvise årsstigningstakt

Den kvartalsvise årsstigningstakt var i februar (1. kvrt.) 2010 på 4,3 pct. for statsligt ansatte. I tabel 3 ses lønstigningen i staten efter branche.

Tabel 3. Årlig procentvis ændring i timefortjenesten pr. november 2009 i staten efter branche (DB07)

Branche	pct.
Erhverv i alt	4,3
Transport	4,6
Forskning og udvikling	4,6
Statslig administration, forsvar og politi	4,2
Undervisning	4,1
Kultur og fritid	4,8

Det ses af tabel 4, at den aftalte lønstigning⁶ var på i alt 3,28 pct. Den faktiske stigning i november 2009 blev med 4,3 pct. noget højere.

Tabel 4. Aftalt lønstigning fra februar 2009 til februar 2010

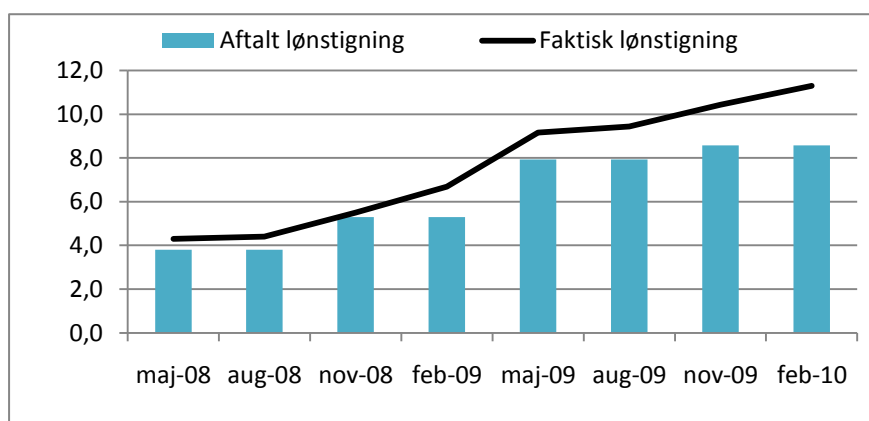
Anvendelse	pct.
Generelle lønstigninger april 2009	1,82
Puljer april 2009	0,58
Komp. personalegoder april 2009	0,20
Reguleringsordningen april 2009	0,03
Generelle lønstigninger okt. 2009	0,65
I alt	3,28

⁵ Ved akkumulerede forstås, at lønstigningen i hvert kvartal løbende samles op. Grafen i hvert kvartal viser dermed den samlede lønstigning fra overenskomstperiodens start til det aktuelle kvartal.

⁶ Det statslige forlig har inden for forligsrammen på 12,8 pct. en forudsætning om 3 x 0,5 pct. i reststigning. Denne forudsatte reststigning er ikke medtaget i tabel 4 og figur 2.

I figur 2 ses den løbende, akkumulerede lønstigning for ansatte i staten fra kvartal til kvartal i perioden fra februar 2008 til februar 2010. Det ses af figur 2, at lønnen i staten i hele perioden har ligget over den aftalte stigning. I februar 2010 er den samlede, faktiske stigning i perioden på 11,3 pct.

Figur 2. Akkumuleret aftalt og faktisk lønstigning i den statslige sektor

Reststigningen i en periode er forskellen mellem faktisk og aftalt lønstigning. I staten består denne forskel af lokalt aftalte stigninger, ændringer i personalets sammensætning (herunder outsourcing af opgaver) og eventuelle uregelmæssigheder i udbetalingerne.

Der er en reststigning i hele perioden på 2,7 pct. Dette er 1,2 pct. mere end forudsat for hele overenskomstperioden. Reststigningen er overvejende fremkommet i perioderne fra november 2008 til februar 2009 og fra november 2009 til februar 2010.

Reguleringsordningen mv.

Udmøntningen på 0,44 pct. fra reguleringsordningen pr. april 2008 var kendt ved forligets indgåelse. Udmøntningen pr. april 2009 var ved forligets indgåelse skønnet til 0,25 pct., men blev imidlertid opgjort til 0,03 pct., da den statslige lønstigning i august 2008 var væsentligt større end skønnet ved forligets indgåelse.

Ved overenskomstforhandlingerne i 2008 blev der aftalt en generel lønforhøjelse pr. 1. april 2010 svarende til 2,40 pct. af den samlede faste løn pr. 31. marts 2008. Der blev samtidigt skønnet, at reguleringsordningen, som sammenkæder lønudviklingen i den statslige sektor med lønudviklingen i den private sektor, ville udmønte 0,54 pct.

I stedet udmøntede den negativt med -1,14 pct., da den private lønudvikling (fra 3. kv. 2008 til 3. kv. 2009) kun blev på 2,8 pct. mens den statslige lønudvikling i samme periode blev 4,6 pct.

Reguleringsordningen for de statsligt ansatte adskiller sig fra den kommunale/regionale ved at lønudviklingen kun sammenlignes med den private sektor i ét kvartal, nemlig 3. kvartal (august måned).⁷

Udmøntningen fra reguleringsordningen pr. 1. april 2011 kendes altså først når Danmarks Statistik offentliggør løntallene for august 2010. Det vil først ske i november/december måned.

Der er dog næppe tvivl om at udmøntningen vil blive negativ, men størrelsesordenen kendes ikke.

Den private og de offentlige sektorer

I dette afsnit fokuseres på lønudviklingen over en periode, som er længere end den sædvanligvis 3-årige overenskomstperiode. Danmarks Statistik har erstattet lønindeks 1996=100 med lønindeks 2005=100. OAO følger derfor fremover de tre sektorer fra dette tidspunkt. Formålet er at overvåge de 3 sektors nominelle lønudvikling såvel som reallønudviklingen. Dette illustreres i simple grafer.

I de kvartalsvise opgørelser fra februar 2007 til og med februar 2008 havde de privatansatte markant højere lønstigninger end de offentligt ansatte (se figur 3). Dette betød, på grund af reguleringsordningen, stigende offentlige lønninger i 2008.

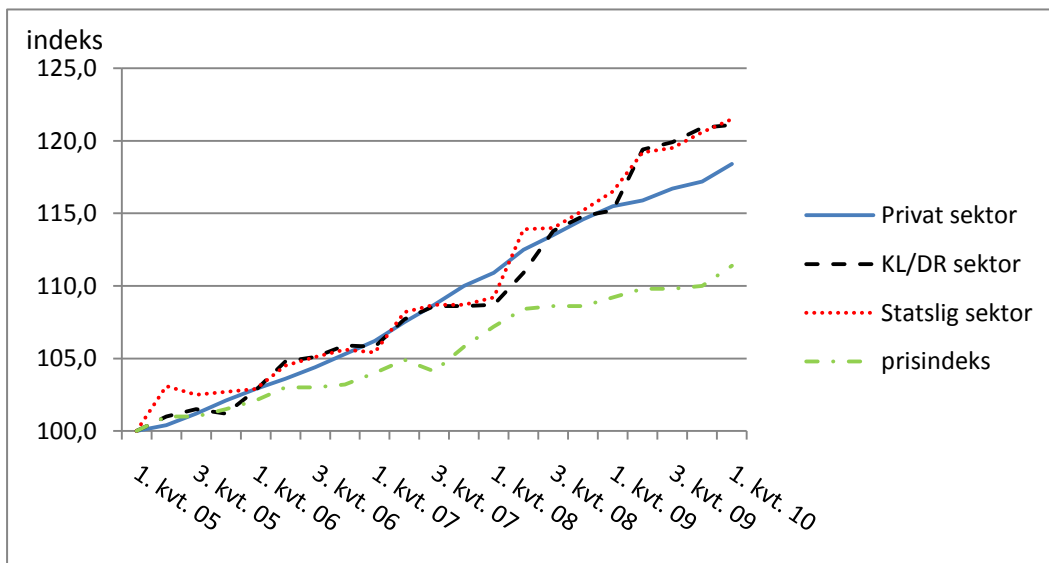
Med en årsstigningstakt i februar 2010 på 2,5 pct. er den private sektors lønstigninger fladet ud. Som nævnt tidligere vil dette også betyde en udfladning af de offentlige lønninger i 2010-11 som følge af reguleringsordningen.

Det ses af figur 3, at lønstigningen i de 3 sektorer siden 2005 frem til februar 2009 har nået lønstigninger på i alt 15-16 procent. Fra februar 2009 til februar 2010 er den private sektor til gengæld kommet godt 3 procentpoint efter de to offentlige sektorer, som for KL/DR og Staten har haft en lønstigning på henholdsvis 21,1 pct. og 21,5 pct. De offentlige sektorer har i hele den godt 4-årige periode haft en gennemsnitlig årlig lønstigning på ca. 4,0 pct. og den private sektor tilsvarende 3,4 pct.

Det ses af figur 3, at forbrugerpriserne efter februar 2006 har holdt sig pænt under lønudviklingen.

⁷ I den kommunale/regionale sektor måles lønudviklingen som et gennemsnit af 4 kvartaler.

Figur 3. Samlet lønstigning 2005-09 i den private og de offentlige sektorer (2005=100)

Af figur 4 ses reallønsudviklingen i de 3 sektorer. Den statslige og den kommunale/regionale sektor har i perioden haft en reallønsudvikling på henholdsvis 8,7 pct. og 9,1 pct. Over den 4-årige periode svarer det for de 2 offentlige sektorer til ca. 1,7 pct. i gennemsnitlig, årlig stigning.

Figur 4. Samlet reallønstigning i den private og i de offentlige sektorer (2005=100)

